

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206740
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119206740.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu H. T. J., I., so sídlom U. XX, XXX XX W., O.: XX XXX XXX, proti žalovanému E. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXXX/X, XXX XX H., o zaplatenie 5.248,78 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 7Csp/86/2019-90 zo dňa 07. októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o zamietnutí žalobného návrhu v prevyšujúcej časti a vo výroku III. o trovách konania.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4.784,74 Eur, spolu s úrokmi z omeškania vo výške 2,75 Eur, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 5,28 Eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.784,74 Eur odo dňa 15.03.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“

II. V prevyšujúcej časti súd žalobný návrh žalobcu zamieta.

III. Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68,84 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 1 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2, § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnom ku dňu 05.01.2018, § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 2, § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žiadosťou o poskytnutie spotrebného úveru žalovaný požiadal žalobcu dňa 05.01.2018 o poskytnutie úveru. V základných údajoch o žiadateľovi bolo uvedené: deklarováný príjem - neuvedený, profesia - robotník, najnižší mesačný príjem - neuvedený, odvetvie - automobilový priemysel, pracovná pozícia - manuálne pracujúci, rodinný stav - ženatý, počet členov domácnosti - 2. Dňa 05.01.2018 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom podpísaná W. o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX - pôžička, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 6.000,- Eur, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach vo výške 107,56 Eur. Výzvou zo dňa 09.01.2019 vyzval žalobca žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy a upozornil ho, že je v omeškaní s úhradou splátky. Z dôvodu, že žalovaný nezaplatil dlžnú sumu, žalobca listom zo dňa 14.03.2019

úver zosplatnil a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaný titulom poskytnutého úveru zaplatil žalobcovi celkovú sumu 1.215,26 Eur, z toho žalobca sumu 435,- Eur započítal na úrok, sumu 751,26 Eur na istinu a sumu 29,04 Eur na poistné. Súd vyzval žalobcu, aby preukázal ako skúmal veriteľ bonitu klienta pri poskytovaní úveru, pričom žalobca predložil súdu reporty Sociálnej poisťovne, ako aj dožiadania adresované príslušným orgánom, ktorými preveroval aktuálnu bonitu, príjmy a výdavky žalovaného.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že má za to, že v tomto prípade došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa pri poskytovaní bonity klienta. Poukázal na to, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Pre naplnenie podmienok uvedených v ust. § 7 zákona tak nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu uvedeného ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Keďže žalobca v súvislosti s overovaním bonity žalovaného nemal k dispozícii všetky relevantné údaje o jeho rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške ním reálne dosahovaného príjmu, vrátane údajov o výške celkového objemu jeho výdavkov, došlo tak k naplneniu hypotézy právnej normy ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., na základe ktorej je potrebné posúdiť konanie žalobcu ako hrubé porušenie jeho povinnosti overiť si schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súčasne tak žalobca nemohol požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Je nepochybné, že žalobca pri skúmaní bonity žalovaného vychádzal iba z údajov nahliadnutím do verejných registrov bez toho, aby spotrebiteľa požiadal o poskytnutie presných a pravdivých údajov potrebných na posúdenie jeho schopnosti splácať úver, teda o rodinnom stave, výške dosahovaného príjmu vrátane celkového objemu jeho výdavkov. Napriek výzve súdu, žalobca súdu o tejto skutočnosti nepredložil žiadne dôkazy. V žiadosti o poskytnutie úveru nie je uvedený žiaden príjem, záväzky žalovaného a tieto skutočnosti nevyplývajú ani zo správ dožiadaných orgánov, pričom súd poukazuje na samotnú výšku úveru, ktorá bola žalovanému ako spotrebiteľovi poskytnutá a schválená, a to 6.000 Eur. S poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a nemožnosť žalobcu požadovať jednorazové splatenie úveru je potom treba vychádzať z toho, že žalovaný má žalobcovi vrátiť iba rozdiel medzi reálne poskytnutými finančnými prostriedkami po odpočítaní úhrad t.j. sumu 4.784,74 Eur (6.000 Eur - 1.215,26 Eur). Z tejto sumy súd priznal žalobcovi i úroky z omeškania, a to deň nasledujúci po konečnej splatnosti úveru. Súd žalobcovi priznal aj sumu 2,75 Eur, ktorá predstavuje úrok z omeškania z istiny úveru do vyhlásenia konečnej splatnosti úveru a poplatky za poistenie vo výške 5,28 Eur, ktoré predstavujú súčet poplatkov za poistenie, ktoré mal žalovaný platiť mesačne.

5. O trovách konania rozhodol tak, že úspech žalobcu v spore predstavoval 84,42 %, jeho neúspech 15,58 %. Z tohto dôvodu mu súd vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania ako rozdiel medzi pomerom úspechu a neúspechu t.j. vo výške 68,84 %, s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozsudku.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to v rozsahu zamietnutej časti a v časti trov konania. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. a), f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). K nezákonnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia uviedol, že súd porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie a postupoval v rozpore so zásadnou kontradiktórnosťou súdneho konania, keď v rozpore s § 151 C.s.p. skúmal jeho tvrdenia, ktoré neboli žalovaným spochybnené. Mal za to, že v súlade s prejednávou zásadou civilného sporového konania je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, a to aj v spotrebiteľských sporoch. Samotný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaný sa k žalobe nevyjadril. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach. S poukazom na uvedené konštatoval, že súd prvej inštancie nepostupoval uvedeným spôsobom a neriadil sa ustanoveniami § 150 a § 151 C.s.p., v dôsledku čoho nepredvídateľný postup súdu prvej inštancie bol v rozpore s právom sporovej strany na spravodlivý proces. K splneniu povinnosti konať s odbornou starostlivosťou uviedol, že posudzovanie schopnosti dlžníka splácať úver nie je exaktne určené, neexistuje všeobecný vzorec podľa ktorého sa dá vypočítať. Je potrebné skúmať, či veriteľ porušil svoje povinnosti, pričom v danom prípade nemusí ísť o hrubé porušenie. Mal za to, že súd nesprávne právne posúdil vec. Za hrubé porušenie sa považuje

posudzovanie schopnosti splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia o príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch. V tomto prípade mal však za to, že so povinnosťou v zmysle § 7 ods. 1 splnil. Ďalej poukázal na okolnosti uzatvorenia zmluvy a obsah VOP a OP. Mal za to, že pri poskytnutí úveru konal v súlade s právnymi predpismi a bonitu žalovaného zisťoval dostatočne, pretože bonitu preveril jednak reportom zo SRBI, Sociálnej poisťovne, na základe údajov poskytnutých žalovaným v žiadosti a kreditnými obratmi vo výpisoch z účtu žalovaného. Na posúdenie bonity tak využil štyri rôzne zdroje informácií. Ďalej poukázal na skutočnosť, že žalovaný bol povinný poskytnúť úplné, presné a pravdivé údaje pre posúdenie bonity a pokiaľ tak žalovaný neurobil, túto povinnosť porušil. Nesúhlasil s vyhlásením súdu, že skúmanie výdavkov žalovaného bolo nedostatočné, pretože má reálne obmedzenú možnosť skúmať skutočné výdavky žalovaného, pričom nie je zrejmé, akým spôsobom si súd predstavuje, že by mal zisťovať všetky údaje o výdavkoch žalovaného pri posudzovaní žiadosti o úver. Na základe posúdenia kreditných obrátov na účte, bol žalovanému predschválený limit úveru. Mal za to, že súd postupoval v rozpore so zákonom, keď mal za to, že žalobca hrubo porušil povinnosť preverovať bonitu klienta. Zdôraznil, že zohľadnil dobu na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, všku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a účel spotrebiteľského úveru, pričom nahliadol aj do príslušnej databázy. K výroku o náhrade trov konania uviedol, že súd pri výpočte trov postupoval nesprávne, keď neprihliadal iba na žalovanú istinu, ale aj na príslušenstvo. Vzhľadom na uvedené mal za to, že jeho čistý úspech v konaní predstavuje 82,32%. Keďže mal za to, že uplatnený nárok je dôvodný v celom rozsahu, súd by mal preto priznať žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel jeho žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal aj náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalobca okrem v odvolaní citovaných odvolacích dôvodov namietá aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.).

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesplnením procesných podmienok, porušením práva na spravodlivé súdne konanie, nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie vecí, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. K námietke nesplnenia procesných podmienok odvolací súd uvádza, že procesné podmienky, sú vo svojej podstate podmienky konania, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť. V teórii civilného práva sa tieto podmienky kategorizujú do štyroch skupín, a to vecné procesné podmienky (žaloba, splnenie poplatkovej povinnosti), podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť, zákonné obsadenie súdu), podmienky na strane účastníkov/strán sporu (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prípadné povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom, riadne plnomocenstvo zástupcu) a tzv. negatívne procesné podmienky (res iudicata). Skúmanie týchto procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu, a to počas celého priebehu konania, s výnimkou skúmania podmienky všeobecnej

miestnej a osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber, ktoré súd skúma len na námietku žalovaného, a to pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí. V prípade, ak súd zistí nedostatky v procesných podmienkach, musí skúmať, či sú tieto nedostatky odstrániteľné alebo neodstrániteľné. O odstrániteľné nedostatky v procesných podmienkach ide vtedy, ak sa súd po ich zistení pokúsi tieto odstrániť, či už vlastným postupom alebo výzvou tej sporovej strane, na ktorej tento nedostatok vznikol. V prípade, ak ide o neodstrániteľné nedostatky v procesných podmienkach, alebo ak nedošlo k odstráneniu odstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, je dôvod na zastavenie konania. V prípade, ak súd vec prejednal a rozhodol aj napriek uvedeným nedostatkom, potom konanie trpí vadou nesplnenia procesných podmienok. Odvolací súd nezistil naplnenie tohto odvolacieho dôvodu.

13. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnuť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade mal odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

14. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za to, že ani k naplneniu tejto odvolacej námietky nedošlo.

15. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

16. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodенý správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

17. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

18. Súd prvej inštancie po preskúmaní spisu dospel k záveru, že v predmetnom prípade je poskytnutý úver postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, pretože pred poskytnutím spotrebiteľského úveru nebola skúmaná bonita žalovaného dostatočným spôsobom. S uvedenými závermi sa však vôbec nestotožnil žalobca v podanom odvolaní, preto odvolací súd sa zaoberal, či došlo k naplneniu vytýkaných nedostatkov súdom prvej inštancie ako aj k naplneniu prípadnej sankcie spočívajúcej v bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

19. Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy upravoval v § 7 ods. 1 povinnosť veriteľa pred uzavretím alebo zmenou spotrebiteľskej zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. V prípade, ak veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie v zmysle § 11 ods. 2 nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zákon v tejto súvislosti ustanovuje tiež, že v prípade ak dôjde k hrubému porušeniu § 7 ods. 1, v takom prípade zákon sankcionuje takéto konanie veriteľa bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Za hrubé porušenie povinnosti sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je.

20. Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá veriteľovi pri skúmaní bonity klienta postupovať s odbornou starostlivosťou, pričom zákon neuviedol zákonnú definíciu tohto pojmu. Aj napriek absencii takejto zákonnej definície možno vychádzať z toho, že odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka a nepochybne kľúčovou je aj pri skúmaní bonity klienta využívať aj verejne dostupné informácie, ako napr. štátom zverejňované údaje o životnom minime, existenčnom minime a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

21. Vzhľadom na uvedené ustanovenie možno od žalobcu ako veriteľa požadovať preukázanie bonity klienta, teda v uvedenom prípade bolo na žalobcovi ako veriteľovi, aby preukázal, že si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil, teda, že si v uvedenom prípade splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

22. Žalobca v konaní na súde prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal jednak zo Žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru, reportu Sociálnej poisťovne a z reportu SRBI, avšak z týchto listín žalobca nemohol úplne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaného. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaného, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaného, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaného, ako napr. jeho celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej potrebnej pre posúdenie jej schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia

spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.

23. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznaťelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

24. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, teda, že nesplnenie povinnosti žalobcu ako veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa má za následok, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda, že žalovaný je tak povinný vrátiť len sumu, ktorá mu bola reálne poskytnutá, t.j. sumu 6.000,- Eur, poníženú o sumu už žalovaným uskutočnených úhrad, pričom správne mu priznal aj sumu predstavujúcu úrok z omeškania a poplatky za poistenie a vo zvyšku tak správne žaloby zamietol.

25. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

26. Odvolací súd pre zdôraznenie správnosti aj vo výroku o trovách konania uvádza, že námietka nesprávneho právneho posúdenia v tejto časti nebola dôvodná, pretože súd prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku okrem časti priznanej istiny žalobcovi priznal aj úrok z úveru vo výške 2,75 Eur a poplatky za poistenie vo výške 5,28 Eur, a to podľa vyčíslení žalobcu. Žalobca sa domáhal aj zaplata úrokov vo výške 155,25 Eur a poplatkov vo výške 60,- Eur, avšak vzhľadom už ku konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru mu tieto nepatria, preto v tejto časti žalobca úspešný nebol. Súd prvej inštancie tak správne premietol nielen výšku priznanej istiny, ale aj výšku kapitalizovaného príslušenstva do výpočtu, ktorým zisťoval výšku čistého úspechu žalobcu. V danom prípade je tak nesporné, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal z pomeru úspechu a neúspechu strany v spore v zmysle ust. § 255 ods. 2 C.s.p., preto v tejto časti uplatnená námietka nesprávneho právneho posúdenia bola nedôvodná.

27. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

28. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).